



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Anna Kowal

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Kopcia,
w sprawie **H.D.**

obwinionego z art. 92a § 1 k.w. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 25 marca 2026 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Chorzowie

z dnia 26 sierpnia 2025 r., sygn. akt VII W 231/25,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze
i środkach karnych i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Chorzowie do ponownego rozpoznania.**

Andrzej Tomczyk

Włodzimierz Wróbel

Paweł Wiliński

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Chorzowie wyrokiem nakazowym z dnia 26 sierpnia 2025 r., sygn. akt VII W 231/25, uznał obwinionego H.D. za winnego tego, że w dniu 6 lipca 2025 roku około godziny 17:17 w C. na ulicy [...], kierując pojazdem marki M. o numerze rejestracyjnym [...], nie zastosował się do ograniczenia prędkości określonej ustawą, przekraczając dopuszczalną prędkość wynoszącą 50 km/h o 19 km/h, czym wyczerpał znamiona wykroczenia z art. 92a § 1 k.w., oraz że w tym samym miejscu i czasie kierował wymienionym pojazdem bez wymaganych uprawnień, czym wyczerpał znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 k.w. Za te czyny, na mocy art. 94 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 1 k.w. w zw. z art. 24 § 1a i 3 k.w., Sąd wymierzył mu karę 1500 złotych grzywny, a nadto orzekł o kosztach i opłatach sądowych. Orzeczenie to uprawomocniło się z dniem 26 września 2025 r.

Od powyższego prawomocnego wyroku kasację na niekorzyść obwinionego wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając orzeczenie w części, w jakiej nie zawiera ono rozstrzygnięcia o obligatoryjnym środku karnym w postaci zakazu prowadzenia pojazdów. Prokurator Generalny zarzucił wyrokowi rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 94 § 3 k.w. w zw. z art. 29 § 1 i 2 k.w., polegające na nieorzeczeniu wobec obwinionego H.D. obligatoryjnego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, do czego zgodnie z treścią przywołanych przepisów, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r., Sąd był zobowiązany w sytuacji uznania obwinionego za winnego popełnienia w dniu 6 lipca 2025 r. wykroczenia z art. 94 § 1 k.w. Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Chorzowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje. Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co skutkować musiało uchyleniem zaskarżonego wyroku w zakresie dotyczącym wymiaru kary i środków karnych. Analiza akt sprawy oraz treść zaskarżonego orzeczenia potwierdzają, że Sąd Rejonowy, uznając H.D. za winnego wykroczenia z art. 94 § 1 k.w., dopuścił się rażącej obrazę prawa materialnego. Zgodnie z bezwzględnie obowiązującym brzmieniem art. 94 § 3 k.w., w razie popełnienia wykroczenia polegającego na prowadzeniu pojazdu bez wymaganych uprawnień, orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów jest obligatoryjne. Brak

takiego rozstrzygnięcia w wyroku skazującym stanowi wadę o charakterze rażącym, która bezpośrednio rzutuje na prawidłowość całego rozstrzygnięcia o karze.

Sąd Najwyższy uznał za konieczne wyjście poza wniosek Prokuratora Generalnego, który postulował uchylenie wyroku jedynie w części pomijającej środek karny. W przekonaniu Sądu Najwyższego, w przypadku kwestionowania wysokości kary lub środka karnego, albo – jak w niniejszej sprawie – braku orzeczenia o obowiązkowej karze lub środku karnym, orzeczenie musi być w tym zakresie uchylone w całości, tj. w odniesieniu do wszystkich rozstrzygnięć o karze i pozostałych środkach o charakterze penalnym. Sąd, kierując się dyrektywami sądowego wymiaru kary, musi bowiem na nowo kompleksowo ukształtować wymiar środków penalnych tak, by nie złamać zakazu orzekania tych środków w zakresie, w którym ich sumaryczna dolegliwość przekroczyłaby stopień winy.

Sąd Rejonowy, orzekając pierwotnie samą grzywnę w wysokości 1500 zł, dokonał oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz stopnia winy obwinionego, uznając taką sankcję za adekwatną. Mając jednak ustawowy obowiązek orzeczenia dodatkowo środka karnego w określonym wymiarze (zgodnie z art. 29 § 1 k.w. – od 6 miesięcy do 3 lat), Sąd musi mieć możliwość ponownej oceny, czy dotychczas orzeczona kara grzywny wraz z nowym, obowiązkowym środkiem karnym, nie spowodują naruszenia zakazu przekraczania stopnia winy. Orzekając obowiązkowy środek karny obok kary, Sąd meriti musi zachować kompetencję do stosownego zmodyfikowania wysokości samej kary, aby suma wszystkich zastosowanych dolegliwości pozostała na poziomie sprawiedliwym i zintegrowanym z dyrektywami wymiaru kary. Tylko uchylenie rozstrzygnięcia o karze w całości pozwoli Sądowi Rejonowemu przy ponownym rozpoznaniu sprawy na ukształtowanie reakcji karnej w sposób spójny i zgodny z zasadami kodeksowymi.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł o uchyleniu zaskarżonego wyroku w zakresie całości rozstrzygnięcia o karze i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania.

Andrzej Tomczyk

Włodzimierz Wróbel

Paweł Wiliński

[WB]

[r.g.]